edukacja medialna

Język mediów

WIEDZA W PIGUŁCE

Powstanie nowych mediów sprawiło, że masowe komunikowanie zmieniło swój charakter. Przestaliśmy być jedynie odbiorcami przekazów medialnych. Sami możemy je tworzyć. Wykorzystujemy do tego różne języki, niekoniecznie składające się ze słów. Dziś możemy na wielką skalę komunikować się za pośrednictwem obrazów czy dźwięków. Tworzą one własne języki — czyli systemy znaków.

Mówi się, że żyjemy obecnie w kulturze obrazu. Jednak język obrazów tworzył się przez wieki, np. operowanie światłem, tak ważne dla stworzenia odpowiedniego nastroju w filmie, wykorzystywali już barokowi malarze.

Wielość języków umożliwia przekazanie tych samych treści w różnych formach. Często możemy zaobserwować, jak ta sama treść „przepływa" pomiędzy różnymi nośnikami informacji. Postać Supermana pojawiała się w komiksach, w filmach, w prasie...

Z drugiej strony forma utworu zawsze wpływa na jego treść, np. książki i ich kinowe ekranizacje różnią się przekazywanymi treściami. W „przekładzie" na język filmu traci się piękno słów i ich niuanse znaczeniowe. W miejsce słów pojawia się na ekranie obraz, który inaczej oddziałuje na odbiorcę.

W obrębie poszczególnych mediów z czasem powstały różne gatunki wypowiedzi. Pojęcie gatunku nie łączy się wyłącznie z twórczością artystyczną — wiele jest gatunków użytkowych. W telewizji możemy zobaczyć spektakle teatru telewizji, ale też wiadomości. Każde medium ma swoiste gatunki, które wciąż się zmieniają i łączą ze sobą. Czasem wymierają, lecz pozostawiają po sobie ślad. Dziś w kinie raczej nie zobaczymy klasycznego westernu lub musicalu. Jednak konwencje tych gatunków nadal inspirują reżyserów.

Szczególnym medium jest internet. Łączy on wszystkie języki: słów, filmu, obrazu, dźwięków. Wędrówka po nim jest swobodna, wyznaczana odniesieniami do innych stron i preferencjami odbiorcy. Jest ona możliwa dzięki obecności hipertekstu — zbioru tekstów połączonych ze sobą odniesieniami.

Znajomość różnych języków i gatunków pomaga nam w tworzeniu własnych przekazów. Dzięki niej możemy odpowiednio oddziaływać na odbiorców. Z drugiej strony sprawia, że nasz odbiór jest pełniejszy i pogłębiony. Możemy określać, co w danym utworze jest typowe, a co oryginalne. Umiemy też sprecyzować znaczenie danego elementu w obrębie całości dzieła.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Dopasuj treść komunikatów do mediów, za pomocą których je przekazujesz:

Komunikaty:

Elementy do przyporządkowania:

- Droga Małgosiu,<ctrl ch="\"/>dziękuję za Twoją wiadomość i przesłane zaproszenie. Bardzo cieszę się na myśl o naszym spotkaniu. Cieszę się, że problemy, o których mówiłaś mi ostatnio masz już za sobą.<ctrl ch="\"/>Do zobaczenia!<ctrl ch="\"/>Pozdrawiam serdecznie,<ctrl ch="\"/>Wojtek

- cze, co słychać? ;-)

- Cześć, może pójdziemy do kina? Kiedy masz czas? Daj znać.
- Ula,<ctrl ch="\"/>pamiętasz może, jaki jest termin oddania pracy domowej z języka polskiego o gatunkach literackich?<ctrl ch="\"/>Pozdrawiam,<ctrl ch="\"/>Michał

- Hura, przyjęli mnie do LO nr 16!!!!!
- Idziemy pokopać piłkę? :-)
- Kto chętny na kino?
- Nie mogę wyjść. :-| mam za dużo zadań domowych na jutro
- |-o zZ... zZ... zZ...

Media:
Kategorie:

- SMS
- e-mail
- wpis na tablicy na Facebooku
- list tradycyjny

SŁOWNICZEK

- **hipertekst**: 1) sposób organizacji treści, polegający na zastosowaniu odsyłaczy. Kierują one użytkownika do innych materiałów, które nawiązują do informacji prezentowanych wcześniej. Umożliwia to odbiorcy swobodne poruszanie się pomiędzy treściami. Przykładem hipertekstu jest artykuł na stronie www połączony z innymi za pomocą linków. 2) tekst tak uporządkowany.
- **medium**: środek przekazu. Zwykle dane medium wykorzystuje określone rozwiązania technologiczne oraz umożliwia komunikację na szeroką skalę. Np. telewizja, prasa, internet.
- **nowe media**: nowe środki przekazu, które istotnie różnią się od swoich poprzedników. W odróżnieniu od tzw. mediów tradycyjnych (prasa drukowana, radio, telewizja), nowe media są interaktywne. Znoszą podział na odbiorcę i nadawcę treści: treści za ich pomocą może tworzyć każdy użytkownik. Działanie nowych mediów umożliwia internet.
- **gatunek**: typ, odmiana czegoś. W odniesieniu do tekstów kultury: określony sposób organizacji przekazu, zależny od jego celu. Utwory tego samego gatunku mają zwykle podobą formę, wykorzystują te same konwencje.
- **nośnik informacji**: przedmiot fizyczny, na którym możliwe jest zapisanie informacji i z którego możliwe jest późniejsze odczytanie tej informacji, np. kartka papieru, kaseta magnetofonowa, karta pamięci.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Piotr Drzewiecki. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0.

Źródło: http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jezyk-mediow/.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Język polski, III poziom edukacyjny
Cele kształcenia
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.
III. Tworzenie wypowiedzi.

Plastyka, III poziom edukacyjny
Cele kształcenia
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki.
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki.